

8.12.2015

Akp/12

Päätöshistoria

Rakennusvirasto 22.6.2015

HEL 2015-005782 T 10 04 01

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa Suomen Evankelisluterilaisen Kirkon keskusrahaston poikkeamishakemuksesta, joka koskee käyttötarkoituksen muutosta osoitteessa Satamakatu 9, 22.6.2015 mennessä.

Rakennus muutetaan suurlähetystöksi. Hanke tulee vaikuttamaan katualueeseen. Lähetystön ajonestopollarit ja sisäänkäynnin esteetön luiska tulevat katualueelle. Luiska ja turvallisuusjärjestelyt kadulla ovat kiinteistön vastuulla. Pollarit sekä ei käveltävä -alue ja luiskat katualueella tulee olla kiinteistön hoidossa ja vastuulla sekä täyttää esteettömyyden vaatimukset. Pollareiden väliin on jäätävä vähintään 1,5 metriä vapaata kulkutilaa jalankulkijoita varten. Katualueelle tuleville rakenteille on haettava sijoituslupa sekä sovittava katuosuuden kunnossapidosta rakennusviraston kanssa.

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi

Anni Tirri, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 22.6.2015

HEL 2015-005782 T 10 04 01

Kaupunkisuunnitteluvirasto on ilmoittanut Katajanokalla Satamakatu 9:ssä sijaitsevaa tonttia koskevan poikkeamispäätöshakemuksen nähtävillä olost. Hakemus koskee kirkollisen hallinto- ja virastorakennuksen käyttötarkoituksen muutosta suurlähetystökäyttöön, katualueelle ulottuvien sisäänkäynnin rakenteiden rakentamista sekä muutoksia asemakaavalla suojellun rakennuksen julkisivuissa ja kattopinnoilla. Kaupunginmuseo on tutustunut Archeus Oy:n laatimiin ja 28.4.2015 päiväämiin alustaviin suunnitelmiin ja havainnekuviin. Kaupunginmuseo

tarkastelee poikkeamispäätöshakemusta kulttuuriperinnön ja rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Helsingin kaupunginmuseo on 9.9.2014 antanut lausuntonsa Katajankatu Satamakatu 7-11:ä koskevasta asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Satamakatu 9 on osa tätä kaavallista kokonaisuutta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todettiin, että suunnittelualueella asemakaavaa on tarkoitus muuttaa siten, että rakennukset voidaan muuttaa pääasiassa asuinkäyttöön. Satamakatu 9:n osalla esitettiin tutkittavaksi myös mahdollisuutta muuttaa rakennus suurlähetystön käyttöön. Kaupunginmuseo on pitänyt rakennusten käyttötarkoituksen muutosta mahdollisena, mikäli rakennusten ominaispiirteet ja kokonaisuuden ominaisluonne otetaan riittävästi huomioon. Kaikki kaava-alueen rakennukset tullaan säilyttämään ja suojelemaan uudessa asemakaavassa merkinnällä sr-1 tai sr-2.

Kaupunginmuseo on asettanut Satamakatu 9:lle seuraavat suojelutavoitteet: Satamakatu 9 on kulttuurihistoriallisesti huomattavan arvokas rakennus, jota ei saa purkaa ja jota tulee vaalia etenkin ulkoasultaan. Rakennuksen ominaispiirteiden ja yksityiskohtien tulee säilyä niin kadun kuin pihan puoleisissa julkisivuissa. Vesikattoa ei saa korottaa, eikä siihen saa avata uusia ikkuna- tai muita aukkoja. Myöskään katu- tai pihajulkisivuun ei tule tehdä aukkomuutoksia eikä parvekkeita, ei myöskään ranskalaisia parvekkeita. Pohjakerroksessa uusien oviakkojen avaaminen alkuperäistä periaatetta noudattaen on kuitenkin mahdollista sekä kadun että pihan puoleisessa julkisivussa. Sisätiloissa pääporashuone alkuperäisine kaiteineen on säilytettävä tila, jossa tehtävien muutosten tulee olla ennen kaikkea ennallistavia. Myös holvattu kellari-tila on säilytettävä sisätila.

Nyt esillä olevan poikkeamispäätöshakemuksen liitteenä olevissa suunnitelmissa esitetään muutoksia niin kadun- kuin pihan puoleiseen julkisivuun. Lähetystön tilantarve edellyttäisi ullakon osittaista muutosta lämpimiksi huonetiloiksi ja näiden tilojen luonnonvalon saamiseksi suunnitelmissa on esitetty kahden ikkunalyhdyn avaamista vesikaton pihan puoleiselle lappeelle. Lisäksi kyseiselle lappeelle tulisi hissikorotukseen ja talotekniikkaan liittyvä korotusosa, joka on esitetty ulkonäöltään uusien ikkunalyhtyjien kaltaisena. Pihan puoleiseen julkisivuun on lisäksi esitetty sisäänkäynnin yläpuolista uutta teräsrakenteista lasikattosta. Turvallisuusvaatimukset on esitetty hoidettavaksi 2500 mm etäisyydelle rakennuksen julkisivusta pystytettävällä, noin kaksi metriä korkealla teräksisellä pystypinna-aidalla. Ikkunoiden ja ovien suojausta tullaan parantamaan, mutta varsinaisia uusia rakenteita itse rakennukseen turvallisuusvaatimuksen vuoksi ei pihan puolella muutoin tarvitsisi tehdä.

Satamakadun puoleisessa julkisivussa vesikatto pysyisi suunnitelmien mukaan nykyisellään. Kadun puoleiseen julkisivuun esitetään lähetystön sisäänkäyntijärjestelyjen vuoksi kuitenkin muutoksia eli kahta uutta oviaukkoa julkisivun keskiakselissa sijaitsevan sisäänkäynnin molemmin puolin. Oviaukot avattaisiin nykyisten ikkunoiden paikalle. Esteettömän sisäänkäynnin takaamiseksi esitetään kivirakenteista luiskaa, johon on liitetty lisäksi koko julkisivun osalle kiveysreunus. Lisäksi sisäänkäynnin yläpuolelle esitetään teräsrakenteista lasikatosta ja lipputankoja.

Suunnitelmissa esillä olevat pihan puoleiseen katonlappeseen ja katu- julkisivuun liittyvät aukkomuutokset eivät tarkalleen ole kaupunginmuseon Satamakatu 9:lle asettamien suojelutavoitteiden mukaisia. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan vesikatolle esitetyt kolme uutta lyhtymäistä rakennelmaa on kuitenkin vedetty mahdollisimman etäälle räystäältä ja kooltaan ja hahmoltaan pyritty sovittamaan rakennuksen ominaispiirteisiin. Alkuperäispiirustuksissa katujulkisivuun on piirretty peräti viisi ovea, mutta valokuvien perusteella niistä on alun perin ilmeisesti toteutettu vain yksi, nykyisinkin käytössä oleva oviaukko. Rakennuksen eri käyttövaiheissa oviaukkoja on kuitenkin ollut katujulkisivussa muitakin. Esitetty ratkaisu noudattaa myös rakennuksen arkkitehtuurille ominaista symmetriaa. Suunnitelmassa sekä pihan että kadun puolelle esitetty lasikatos on ilmeeltään kevyt, mutta lasi katosmateriaalina olisi rakennuksessa vieras uusi elementti. Kaupunginmuseo katsoo, että rakennuksen alkuperäisiä ominaispiirteitä kunnioittavampi ratkaisu olisi toteuttaa katokset kooltaan mahdollisimman pieninä, ilmeeltään ja raketeiltaan kevyinä, mutta käyttäen materiaalina maalattua peltiä. Kokonaisuutta ajatellen rakennuksen ulkoasuun esitetyt muutokset ovat melko maltillisia ja rakennuksen ominaisluonteen huomioon ottavia ja osa rakenteita rikkomatta helposti myös poistettavissa.

Nyt esillä oleva poikkeamispäätöshakemus ei saa vaarantaa asemakaavoitukselle asetettuja tavoitteita. Kaupunginmuseo on jo aiemmin Satamakatu 9:ään liittyvässä muistiossaan todennut, että sen rakennukselle asettamat suojelutavoitteet eivät varsinaisesti rajoita Satamakatu 9:n käyttötarkoitusta. Suojelutavoitteilla on rakennusperinnön vaalimisen näkökulmasta pyritty nostamaan esiin ne rakennuksen ominaispiirteet, jotka ensisijaisesti tulee ottaa huomioon uudessa asemakaavassa, jolla ohjataan ja määritellään tulevia rakennuksen korjauksia ja muutoksia, niiden suunnittelua ja toteutusta. Edellä mainittuun viitaten kaupunginmuseo katsoo, että Satamakatu 9:n käyttötarkoituksen muutos lähetystöksi rakennuksen ulkoasuun vaalimiselle asetettuja tavoitteita kunnioittaen olisi mahdollista suunnitelmiin esitetyin tarkennuksin. Kaupunginmuseo painottaa kuitenkin edelleen detaljisuunnittelun ja toteutuksen merkitystä onnistuneen lopputuloksen aikaansaamiseksi.

8.12.2015

Akp/12

Poikkeamispäätöshakemuksen tavoitteena olevan lähetystökäytön vuoksi sisätilamuutokset eivät enää kuulu kaupunginmuseon arvioinnin piiriin. Kaupunginmuseo esittää kuitenkin, että suojelutavoitteissa esiin nostetut sisätilat kuten pääporrashuone ja holvattu kellari otettaisiin tulevilla muutoksissa edelleen huomioon rakennuksen kulttuurihistoriallisen arvon edellyttämän sr-1-suojelumerkinnän ja -määräyksen mukaisesti. Satamakatu 9 on pitkän historiansa aikana kokenut monia vaiheita ja muutoksia. Toivottavaa on että uusi omistaja haluaa tämän kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävän, Lehtikuusen korttelin ja Katajanokan yhden vanhimman rakennuksen uudessakin käytössään edelleen jatkavan tarinaansa aidosti tunnistettavana 1860-luvun helsinkiläisenä asuinrakennuksena.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Pelastuslaitos Pelastuskomentaja Pelastuskomentaja 17.06.2015 § 108

HEL 2015-005782 T 10 04 01

Päätös

Pelastuslaitoksen lausunto Katajanokan (8.ko) Satamakatu 9 asemakaavan poikkeamispäätöshakemuksesta.

Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa poikkeamispäätöshakemukseen.

Päätöksen perustelut

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää pelastuslaitoksen kannanottoa Katajanokan Satamakatu 9 asemakaavan poikkeamispäätöshakemuksesta.

Poikkeamispäätös koskee kirkollisen hallinto- ja virastorakennuksen käyttötarkoituksen muutosta suurlähetystökäyttöön, katualueelle ulottuvien sisäänkäynnin rakenteiden rakentamista sekä muutoksia suojellun rakennuksen julkisivussa ja kattopinnoilla.

Lisätiedot

Kimmo Kartano, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 0403514306
kimmo.kartano(a)hel.fi